

# Despre Cluj, maghiari și...latin lover(i)

Taximetrul care mă duce în centru e revoltat că ungurii *au ocupat toată zona*, ca să organizeze *Zilele culturale maghiare*, acolo unde merg și eu, de altfel. De la centrul Clujului "ocupat", a ajuns rapid la întreaga Românie, pe care, spune el, Băsescu a "vândut-o ungurilor". Băiatul meu, de 11 ani, mă întreabă, nedumerit, de ce e așa de supărat șoferul și, *cum adică Băsescu a vândut țara?* Nu am la îndemână nici un răspuns, care să nu presupună o lecție complicată de istorie, pe care știu bine că nu are cum s-o înțeleagă, și una despre Clujul multicultural, multi-etnic și multilingvistic, în care am trăit, înainte de a pleca în Italia. Nici pe asta nu ar avea cum s-o înțeleagă, așa cum nu au înțeles-o nici prietenii mei italieni care, fără să fie rasiști, au, încă, limite în a accepta noțiunile de multilingvism și multi-etnic. Ca să nu mai vorbim că, nicidecum nu au înțeles cum de minoritatea italienilor din România are reprezentant în Parlament, la fel ca maghiarii, romii, sașii, turcii etc. Ei preferă termenul de comunitate etnică și se feresc, încă, de cel de minoritate. Dar asta e altă poveste, și ea, complicată.





Coborâm din taxi și ne pierdem prin mulțimea care a invadat zona Universității și Piața Matei Corvin, ne plimbăm și noi printre tarabe, ne minunăm de câte lucruri minunate vedem, ne răsfățăm simțurile cu tot felul de parfumuri și mirodenii. Matei se oprește să își cumpere *kurtos*

*kalacs*, iar când e întrebat, în maghiară, cum să fie, răspunde, în engleză, *only sugar*, apoi, în română, *numai cu zahăr*. Se întoarce fericit de izbânda sa lingvistică. Se oprește, apoi, la o masă unde doi tineri îi învață pe copii să rezolve cubul lui Rubik (să nu uităm că a fost maghiar cel care a inventat faimosul cub, Erno Rubik), stă vreo jumătate de oră și, apoi, mă întreabă cum se spune *mulțumesc* în maghiară, pentru că vrea să le mulțumească băieților. *Koszonom szépen*. Atât îmi mai amintesc și eu din copilăria mea trăită într-un sat unghuresc din Ardeal, Nimigea.

Ascultăm un concert de muzică de operă, apoi Matei merge, împreună cu prietenul, Darius, în curte la Liceul Bathory (unde îmi amintesc că am fost, acum mulți ani, în comisia de bacalaureat și mă minunam de cât erau de bine pregătiți elevii maghiari la literatura română!). La Bathory sunt amenajate terenuri de tenis, fotbal, baschet, e plin de copii, supravegheați de instructori de sport. Matei și Darius încep un meci de tenis cu doi copii, care vorbesc germană, dialogul e multilingvistic, între română, italiană și germană, rezultatul a fost că au jucat împreună mai bine de o jumătate de oră, deci, am dedus, că s-au înțeles.



Între timp, mă plimb cu prietena mea din vremea facultății, Luciana, întâlnim mulți prieteni români, care laudă

organizarea acestui eveniment, unii vorbesc de "viziune", în timp ce degustează produse culinare delicioase, oferite de tarabe cu translator. Întâlnim mulți turiști, italieni, francezi, spanioli, nemți...Luciana mă întreabă dacă mă simt autohtonă sau turistă ... Grea întrebare. În orice ipostază aș fi, mă simt bine și nu mă deranjează absolut deloc că "ungurii au ocupat Clujul"! De vină o fi faptul că m-am născut într-un



sat unguresc, în care am trăit 8 ani? Îi povestesc despre Nimigea, despre *Pista bàcsi*, care ne ducea cu trăsura la școală și avea un păr, în curte, cu pere cu miez roșu, care mi se păreau magice, despre *Mary néni*, care făcea

cele mai bune prăjituri, despre Erzsi, care își justifica toate eșecurile sentimentale cu fraza "bunurile nu au noroc", despre prietenii mei de joacă, toți maghiari, despre tata care, primar fiind într-un sat unguresc, a învățat maghiara...

Întâlnim o fostă colegă de facultate, ungueroaică, Gyongy, cu care depănăm amintiri, din altă epocă, tot fără vârstă și fără naționalitate. Admirăm, în complicitate, câțiva unguri frumoși, pe care îi vedem în jur, și ne lansăm în dezbateri..."antropologice", pe marginea unui studiu publicat acum câțiva ani, în Italia, și care arăta că, după o lungă perioadă de dominație, italienii fuseseră detronați de către unguri în clasamentul celor mai buni amanți europeni. Latin lover-ul era, de fapt, urmaș al lui hunilor!

Mergem să ne recuperăm copiii de la joacă, pe notele unor arii de opere, în maghiară, care răsună de pe scena amenajată în fața Universității Babeș Bolyai. Lumea e tot mai multă și spațiul devine prea strâmt pentru amestecul de popoare, limbi și culturi care au umplut străzile. Ne așezăm la rând să mâncăm un gulaș. Îmi amintesc de niște prieteni italieni, care lăudau gulașul pe care l-au mâncat, pentru prima oară,

la *Bucarest*..sau *Budapest*...nu-și mai aminteau, confuzia toponimică e încă frecventă, în italiană e diferență de două litere, între care se înghesuie, însă, secole de istorie complicată.